

adequate musical setting which at the same time is an interpretation of Jacobsen's poem. And to these two voices, Jacobsen's words and Nielsen's musical interpretation, we are as listeners invited to relate our own experiences of, for example, frustration. This is what makes these songs – and Nielsen's music at large – quasi-universal and thus of relevance to later generations.

Michael Fjeldsøe

Erling Kullberg

Sange for kor – Dansk kormusik i det 20. århundrede

København: Edition Wilhelm Hansen, 2009

239 pp., illus.

ISBN 978-87-598-1848-0

DKK 249

Som aktiv kor- og ensembleleder og underviser i korledelse vil jeg med det samme understrege, at Erling Kullbergs bog *Sange for kor* er en længe ønsket og savnet udgivelse. Endelig tages der, så at sige, hul på bylden. Erling Kullberg skriver i indledningen, at det danske korliv i dag tæller mere end 50.000 aktive korsangere. Dette tal sammenlagt med cirka tre generationer bagud i tiden giver et meget godt billede af det antal korsangere, der er og har været i berøring med bogens genstandsfelt: "originalkomponerede værker for kor a cappella", som det formuleres i indledningen. Det skal understreges, at det udelukkende drejer sig om originalkomponerede *klassiske* værker for kor a cappella, og det burde måske have stået allerede i bogens sekundære titel, da genstandsfeltet faktisk omtales sådan på s. 27. Det er til gengæld helt på sin plads at begrænse genstandsfeltet, som Kullberg har valgt at gøre det, således at rytmiske korværker, rytmiske og klassiske korarrangementer, værker for lige stemmer, samt korværker med instrumentaledsagelse udelades.

Bogen er at betragte som et opslagsværk, der primært består af en række kapitler, der hver omhandler en komponist. Kapitlerne er ordnet kronologisk efter komponisternes fødselsår og indeholder et kort komponistportræt, en omtale af vedkommendes produktion samt et signalement af kompositionsstil hovedsagligt med udgangspunkt i vedkommendes kormusik. Hvert kapitel afsluttes med en gennemgang af pågældende komponists korværker, især med henblik på en beskrivelse af værkernes tekst, karakter og kompositionsstil.

I bogens indledende kapitler berøres et par emner med indførende hensigt. Først en kort skitsering af udviklingen indenfor dansk korliv. Det er et emne, der bestemt indeholder nok stof til endnu en bog, som der kun kan opfordres til bliver skrevet en dag. Ligeledes har Kullberg valgt helt kort at redegøre for den store sangskat af enkle, homofone korsange. Mængden af disse korsange gør, at en gennemgang, ikke mindst en tekstlig, karaktermæssig og stemningsmæssig gennemgang, ville få et omfang svarende til en ny udgivelse.

Sange for kor er en kærkommen bog til korfolket fra en rigtig kormand, hvor Kullberg deler ud af sin store opsamlede viden efter mange år som korleder og musikforsker. Han har skrevet bogen med en ægte begejstring for det 20. århundredes klassiske kormusik – den musik som han gennem årene selv har dirigeret en hel del af. Dette skinner klart igennem i værkbeskrivelserne, som emmer af rytmisk, harmonisk og litterær indsigt i langt de fleste værker. Det er tydeligt, at disse beskrivelser kommer fra en person, som har haft materialet i hænderne, analyseret det og musiceret med det, med andre ord: 'haft musikken helt inde under huden'.

I bogens sidste kapitel skitseres kort, hvad det 21. århundrede allerede har budt på af klassiske korværker. Kullberg er ikke i tvivl om, at der en fremtid for denne genre, og det skal

blive interessant at se, om han har ret i, at kormediet også i det 21. århundrede vil formå at inspirere og udfordre nutidens og fremtidens komponister til at komponere idiomatisk for kor og berige de mange korsangere med ny musik. Erling Kullberg har med *Sange for kor* gjort sit til at gøre et stort repertoire af dansk musik mere synligt, og bogen har allerede fået en fast plads tæt ved mit skrivebord.

Kasper Beck Hemmingsen

Erik Moseholm

Da den moderne dansemusik kom til Danmark

København: Erik Moseholm Forlag, 2010

247 pp., illus., incl. 2 CDs

ISBN 978-87-993793-0-9

DKK 269

Erik Moseholm lægger hårdt ud med følgende statement: "... den moderne dansemusiks kulturhistorie er ikke blevet nedskrevet ... . Her er den så" (s. 7). Det kan bogen nu ikke helt leve op til. Men det er velgørende og tiltrængt, at der sættes fokus på det bredere begreb 'moderne dansemusik' i modsætning til blot at afskrive denne genre som den uinteressante del af det populærkulturelle felt, hvoraf jazzorkestrene og deres musik udsprang. Her mærkes også en respekt for det gode håndværk, hvor en gennemgående kvalitetsmarkør er 'korrekt dansetempo', og hvor det tages alvorligt, at dansemusik er brugsmusik, der skal fungere i situationen. I 1920'erne er jazz og moderne dansemusik stadig to sider af samme sag, idet jazz er musik til 'jazzdanse'. I løbet af 1930'erne udskiller jazzmusik sig som en særlig kunstform, hvor det ikke altid er det afgørende, hvor danseegnet den bliver spillet.

Bogens indhold er struktureret i fire næsten lige lange dele. Første del omfatter tiden frem til 1919 og behandler den række af nye modedanse, der kom til Europa fra et bredt defineret Amerika i årtierne frem til slutningen af første verdenskrig. Under kapiteloverskriften ragtime møder vi danse som cake-walk, onestep, twostep, rag, boston, tango, apachedans og foxtrot. Anden del udgøres af kapitlet 'Jazz 1919-29' og behandler dansemusik og den tidlige jazz med fokus på jazzdanse og musikformer som blues, shimmy, charleston, black bottom og novelty. Den næste del indledes med en omtale af Statsradiofonien og præsenterer derefter 'danske dansediregenter', kapelmestrene og deres orkestre. Bogens sidste del indeholder en danseoversigt hentet fra en danselærerbog fra 1945, erindringsmateriale om jazzsamleren Allan Rasmussen samt registre og oversigt over indholdet af de medfølgende cd'er med musikeksempler.

For at starte bagfra: Allan Rasmussens saga, som den betegnes, er med, fordi hans samlinger har leveret en stor del af materialet til bogen. Disse samlinger var også basis for en lang række udsendelser om moderne dansemusik, som han og Erik Moseholm producerede for Danmarks Radio i 1960'erne, og både udsendelsesmanuskripterne og en række deraf af-fødte artikler i *Dansk Musiker Tidende* indgår i grundlaget for denne bog. Det forklarer også, hvorfor dele af bogen – og ikke de mindst spændende – får karakter af radioprogrammer, når man parallelt lytter til de musikeksempler, der henvises til i teksten. Muligheden for at sammenholde lyden af 1920'ernes og 1930'ernes danse- og jazzmusik med den diskursive fremstilling er et af de virkelig værdifulde træk ved denne udgivelse.

Det gælder ikke mindst den del, der handler om dansekapelmestrene og deres ensembler. Det er et karakteristisk træk ved jazzens historiefortællinger, at det i tiden fra midten af 1920'erne til sidst i 1930'erne netop bliver kapelmestrene, der er centralfigurer. Dette svarer til svenske forhold, ligesom iagttagelsen af, som Alf Arvidsson udtrykker det, at kapelmestrenes